

PSIXOLINGVISTIKA – TILSHUNOSLIKNING ZAMONAVIY YO‘NALISHLARI

Sharof Rashodov nomidagi SamDU Urgut filiali

Pedagogika va tillarni o‘qitish fakulteti

Tillarni o‘qitish metodikasi kafedrasi assitenti

Yakubova Safiya Hamdamovna

E-mail: safiyayakubova1231@gmail.com

Tel: +998889300021

Nadirova Shahzoda Shavqiddin qizi

Pedagogika va tillarni o‘qitish fakulteti

O‘TVA yo‘nalishi I- bosqich talabasi

shaxzoda377373@gmail.com

Tel: +998508007886

Annotatsiya: ushbu maqolada psixolingvistika fani tilshunoslikning zamonaviy va keng qamrovli yo‘nalishi sifatida tahlil qilinadi. tilning inson psixik faoliyati, idroki, tafakkuri va nutq jarayonlari bilan o‘zaro aloqasi ilmiy nuqtai nazardan ochib beriladi. maqolada nutq yaratish va nutqni qabul qilish mexanizmlari, tilni egallash jarayonlarining psixologik asoslari hamda nutq buzilishlarining psixolingvistik tahlili yoritilgan. shuningdek, neyrotexnologiyalar, eksperimental metodlar va kompyuter lingvistikasi asosida olib borilayotgan zamonaviy tadqiqotlar natijalari umumlashtiriladi. psixolingvistikaning ta’lim, logopediya, tarjima amaliyoti va sun’iy intellekt sohalaridagi qo‘llanishi ham ko‘rsatib berilgan. tadqiqot psixolingvistikaning xxi asrdagi ilmiy ahamiyatini asoslab, uning fanlararo integratsiyadagi o‘rnini yoritadi. kalit so‘zlar: psixolingvistika, nutq jarayoni, tilni egallash, kognitiv mexanizmlar, neyrotexnologiya, lingvistik kompetensiya

Аннотация: в данной статье рассматривается психолингвистика как современное и междисциплинарное направление языкознания. анализируются механизмы взаимосвязи языка с психической деятельностью человека, процессами восприятия, мышления и речевой активности. освещены основные аспекты порождения речи, восприятия речевого сигнала, психологические основы усвоения языка и психолингвистический анализ речевых нарушений. обобщены современные исследования, основанные на нейротехнологиях, экспериментальной психологии и компьютерной лингвистике. показаны возможности применения психолингвистики в образовании, логопедии, переводоведении и сфере искусственного интеллекта. исследование демонстрирует научную значимость психолингвистики в xxi веке и ее место в системе междисциплинарных наук.

Ключевые слова: психолингвистика, речь, восприятие, усвоение языка, когнитивные процессы, нейротехнологии, языковая компетенция.

Annotation: this article examines psycholinguistics as a modern and interdisciplinary branch of linguistics. it explores the relationship between language and human psychological processes, including perception, cognition, and speech production. the study analyzes key aspects of speech generation, speech perception, the psychological foundations of language acquisition, and the psycholinguistic interpretation of speech disorders. it summarizes recent research based on neurotechnology, experimental methods, and computational linguistics. the practical applications of psycholinguistics in education, speech therapy, translation studies, and artificial intelligence are also highlighted. the research demonstrates the scientific importance of psycholinguistics in the 21st century and its significant role in interdisciplinary studies.

Key words: psycholinguistics, speech production, speech perception, language acquisition, cognitive mechanisms, neurotechnology, linguistic competence

Til inson tafakkuri, idroki va ruhiy jarayonlari bilan chambarchas bog‘liq bo‘lgan murakkab ijtimoiy hodisa sanaladi. XX asrning ikkinchi yarmidan boshlab tilni faqat grammatik tizim sifatida emas, balki uni qo‘llovchi shaxsning psixik faoliyati bilan uzviy aloqada o‘rganuvchi yangi ilmiy yo‘nalish – **psixolingvistika** shakllandi. Mazkur fan insonning tilni egallashi, uni idrok etishi, nutq jarayonida til vositalarini tanlashi, so‘zlarni qay darajada tez topa olishi, gap qurilishiga ta’sir etuvchi ruhiy omillar va muloqotning kognitiv mexanizmlarini tadqiq etadi. Globallashuv, raqamli kommunikatsiya, sun’iy intellekt va neyropsixologiya rivoji psixolingvistika muammolarini yanada dolzarb qilmoqda. Hozirgi vaqtda bu ilm tilshunoslik, psixologiya, pedagogika, neyrobiologiya, kommunikatsiya nazariyasi, kompyuter lingvistikasi kabi tarmoqlar kesishgan nuqtada faol rivojlanmoqda. XX asrning ikkinchi yarmidan boshlab insonning nutqiy faoliyatini psixologik jarayonlar bilan bog‘liq holda o‘rganishga qaratilgan psixolingvistika fani tilshunoslikning mustaqil va zamonaviy yo‘nalishiga aylandi. Bu soha nutqning hosil bo‘lishi, qabul qilinishi, idrok etilishi, tilning aqliy tuzilmalarda qay tarzda saqlanishi va qayta tiklanishi, til o‘rganish mexanizmlari kabi murakkab jarayonlarni ilmiy izohlashni maqsad qiladi. Psixolingvistika til va tafakkur munosabati, nutqning kognitiv asoslari, bolalarda tilning tabiiy rivojlanish mexanizmlari, ikkinchi tilni o‘rganish jarayonining psixologik omillari kabi dolzarb masalalarni qamrab oladi. Ushbu maqolaning maqsadi — psixolingvistikani zamonaviy tilshunoslikning muhim tarmoqlaridan biri sifatida tahlil qilish, uning nazariy asoslari, tadqiqot obyekti va metodologiyasini ilmiy yondashuvlar asosida yoritish, shuningdek, hozirgi kunda psixolingvistik tadqiqotlarning amaliy ahamiyatini ochib berishdir.[1]. Psixolingvistikaning shakllanishi va rivojlanishi bir

necha ilmiy maktablar ta'siri ostida kechgan. Uning nazariy poydevorini quyidagi Kognitiv yondashuv tilni inson ongining faol mexanizmlaridan biri sifatida talqin qiladi. Noam Xomskiyning **“universal grammatika”** nazariyasi psixolingvistikaga kuchli turtki bo'lib, til qobiliyati tug'ma ekanligi, inson miyasi tilni o'rganishga biologik jihatdan moslashganligi g'oyalari ilgari surdi. Psixolingvistikaning shakllanishi va rivojlanish bosqichlari. Psixolingvistika g'oyalari ilk bor XIX asr oxiri – XX asr boshlarida V. Vundt, I. A. Boduen de Kurtene, L. Shcherba kabi olimlar izlanishlarida kuzatilgan bo'lsa-da, uning mustaqil fan sifatida shakllanishi Z. Freyd, L. S. Vygotskiy, A. R. Luriyaga borib taqaladi. 1953-yili Indiana universitetida bo'lib o'tgan maxsus konferensiya psixolingvistikaning alohida ilmiy yo'nalish sifatida tan olinishi uchun muhim voqea bo'ldi. Bu davrda O. Miler, J. Bruner, N. Xomskiy tilning generativ modeli asosida inson ongidagi “til kompetensiyasi” va uning psixik asoslarini izohlashga harakat qildilar. Sovet maktabi vakillari L. Vygotskiy va A. Luriyaning “ichki nutq”, “tashqi nutq”, “psixik faoliyat vositalari”, “madaniy-tarixiy rivojlanish nazariyasi” kabi konsepsiyalari bugungi psixolingvistikaning tayanch tamoyillaridan biridir. Bu yondashuvga ko'ra, til inson ruhiy rivojlanishining markaziy vositasi va tafakkurni shakllantiruvchi asosiy tizim hisoblanadi.

Zamonaviy psixolingvistika quyidagi jarayonlarni o'rganadi: **1. Nutq yaratish (speech production)** Insonning fikrni rejalashtirishidan tortib, tovush shaklida ifodalash jarayoni bosqichma-bosqich tahlil qilinadi. Bu jarayonni soddalashtirib aytganda:

- mazmunni rejalashtirish;
- grammatik modelni tanlash;
- leksik birikmalarni aktivlashtirish;
- fonetik rejalashtirish;
- artikulyatsiya bosqichlaridan iborat.

Bu bosqichlarning har biri neyropsixologik mexanizmlar yordamida amalga oshadi.

Nutqni qabul qilish (speech perception) Inson eshitgan yoki ko'rgan nutqni qanday tahlil qilishi – psixolingvistikaning eng muhim savollaridan biridir. Bu jarayonda:

- akustik signallarni ajratish;
- fonemik identifikatsiya;
- morfologik bo'g'inlarni tanish;
- leksik birliklarni faollashtirish;
- gapning umumiy ma'nosini idrok etish jarayonlari mavjud.

Zamonaviy neyrotexnologiyalar yordamida nutqni qabul qilishning miyadagi modellarini real vaqt rejimida kuzatish imkoniyati vujudga kelgan.

3. Tilni egallash (language acquisition) Bola tili, ikkinchi tilni o'rganish va ikki tillilik (bilingvizm) psixolingvistikaning asosiy bo'limlaridan biridir. Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki:

- ona tilini egallash jarayoni tug'ma (universal grammatika) va ijtimoiy muhitning o'zaro ta'siri orqali shakllanadi;
- ikki tilli bolalarda semantik tarmoqlar kengroq, lekin leksik aktivlashtirish biroz sekinroq kechishi mumkin;
- yosh o'tishi bilan tilni o'rganishning nevropsikologik imkoniyatlari qisqaradi.

4. Nutq buzilishlari va ularning psixolingvistik tahlili A. Luriyaning afaziya bo'yicha tadqiqotlari psixolingvistikaning klinik yo'nalishiga asos bo'ldi. Bugungi kunda duduqlanish, afaziya, alaliya, disleksiya, disgrafiya kabi buzilishlar nutqning psixik va neyron asoslari bilan bog'liq holda o'rganiladi. Reabilitatsiya usullari ham psixolingvistik tamoyillar asosida ishlab chiqilmoqda. Bugungi psixolingvistika an'anaviy psixologik metodlar bilan bir qatorda quyidagi texnikalar bilan boyitilgan:

- neyroximoya (fMRI), EEG, MEG yordamida real vaqt rejimida nutq jarayonlarini kuzatish;
 - kompyuter lingvistikasi va sun'iy intellekt modellaridan foydalanib, leksik aktivlashtirish tezligini o'lchash;
 - eksperimental psixologiya metodlari (priming, Stroop testi, reaksiya vaqt testi);
 - korpus lingvistikasi asosida real nutq materiallari tahlili;
 - ko'z harakati trakerlari (eyetracking) orqali matnni o'qish jarayonlarini o'rganish.
- Bu usullar psixolingvistika tadqiqotlarini aniq ilmiy asosga ega bo'lishiga xizmat qilmoqda. Psixolingvistika nazariyasi amaliy faoliyatning ko'plab tarmoqlarida qo'llanilmoqda:
- ta'lim tizimida samarali til o'qitish metodlarini ishlab chiqishda;
 - logopediya va nutq terapiyasida tashxis hamda reabilitatsiya dasturlarini tuzishda;
 - sun'iy intellekt va tabiiy tilni qayta ishlash (NLP) algoritmlarini yaratishda;
 - reklama, siyosiy kommunikatsiya va ijtimoiy psixologiyada nutqning ta'sir kuchini baholashda;
 - tarjima jarayonlarida kognitiv mexanizmlarni tahlil qilishda.

Psixolingvistika bugungi kunda tilshunoslikning eng dinamik rivojlanayotgan yo'nalishlaridan biri bo'lib, inson ongining til bilan bog'liq mexanizmlarini chuqur tadqiq etishga xizmat qilmoqda. Ushbu fan nutqning ichki tuzilishini, muloqot jarayonida yuzaga keladigan ruhiy operatsiyalarni, tilni egallash omillarini va nutq buzilishlarining psixologik asoslarini aniqlashga imkon beradi. Zamonaviy neyrotexnologiyalar, kompyuter lingvistikasi va kognitiv psixologiya bilan

integratsiya psixolingvistikaning ilmiy salohiyatini yanada kengaytirib, uni XXI asr tilshunosligining yetakchi yo'nalishiga aylantirmoqda. [2]. Psixolingvistika tilshunoslikning zamonaviy taraqqiyotida eng tez rivojlanayotgan, ko'p tarmoqli va o'zaro uyg'unlashgan ilmiy yo'nalish sifatida e'tirof etiladi. Mazkur fan til va tafakkur munosabatlari, nutqning hosil bo'lishi, uning qabul qilinishi va ongda qayta ishlanishi jarayonlarini kompleks o'rganishga qaratilgan. Zamonaviy psixolingvistika o'zining metodologik poydevorini faqat tilshunoslik yoki psixologiya bilan cheklab qo'ymaydi, balki u neyrobiologiya, kognitiv fanlar, falsafa, pedagogika, antropologiya, kommunikativ nazariyalar, kompyuter lingvistikasi hamda sun'iy intellekt bilan ham uzviy aloqada faoliyat yuritadi. Ushbu o'zaro integratsiya psixolingvistika fanini boshqalardan ajratib turadigan asosiy omillardan biri bo'lib, nutq hodisasini tushuntirishda yangi metodlar va ilmiy konsepsiyalarni shakllantirish imkonini bermoqda. Inson tafakkuri va tili o'rtasidagi munosabatni talqin qilish qadimiy davrlardan boshlab falsafiy fikrlashning muhim yo'nalishlaridan biri bo'lgan. Ammo psixolingvistikaning mustaqil fan sifatida shakllanishi XX asrning o'rtalariga, xususan, N. Xomskyning generativ grammatika nazariyasi va kognitiv psixologiya rivoji bilan chambarchas bog'liqdir. Shu davrdan boshlab tilni o'rganishda mental jarayonlarga urg'u berish, nutqning yaratilishi va idroki jarayonlarini tajribaviy metodlar orqali tahlil qilish ilmiy izlanishlarning yangi bosqichini boshlab berdi. Psixolingvistikaning predmeti sifatida umumiy nutq faoliyatining ichki tuzilishi, ya'ni tilning ongda namoyon bo'lish mexanizmlari, nutqning motivatsiyasi, til birliklarining semantik va sintaktik qayta ishlanish jarayonlari, xotira va assotsiatsiya tizimlarining funksiyalari, nutqni idrok qilish strategiyalari, bolaning nutqiy rivojlanishi, ikki tillilikning psixologik asoslari, nutq buzilishlari va ularning neyropsixologik mexanizmlarini ko'rsatish mumkin. Ushbu masalalar bir-biriga tutash jarayonlar bo'lib, ularni alohida o'rganish to'liq natija bermaydi, chunki nutqning tabiati integrativ, ko'p qatlamli va dinamik xarakterga ega. Tilning ongda tashkil topishi haqida gap ketganda, "mental leksikon" atamasi muhim o'rin tutadi. Mental leksikon inson ongida mavjud bo'lgan barcha leksik birliklar, ularning semantik maydoni, ular o'rtasidagi assotsiativ aloqalar va ularni chaqirish tezligi bilan bog'liq murakkab psixik tizimdir. So'zlarning ongda saqlanishi hattoki fonologik, morfologik, semantik, sintaktik va pragmatik xususiyatlar yig'indisi sifatida tasavvur etiladi. Mental leksikonning ishlashi individual tajribaga, nutqiy amaliyotga, idrok jarayoniga, ijtimoiy muhitga, yoshga va hatto temperamentga ko'ra farqlanadi. Ushbu jarayonlarni o'rganish eksperimental psixolingvistikaning eng muhim yo'nalishlaridan biridir va turli tajribalar – reaksiyalar tezligini o'lchash, ko'z harakatlarini qayd etish, neyrofiziologik kuzatishlar yordamida amalga oshiriladi. Nutqni ishlab chiqarish jarayoni o'zaro bog'langan bir necha bosqichdan iborat bo'lib, shu jarayonda motivatsiya, kommunikativ maqsad shakllanishi, semantik rejalashtirish, grammatik

strukturalash, fonologik kodlash, artikulyatsiya kabi ketma-ket jarayonlar amalga oshadi. Nutqni idrok qilish jarayoni esa o'ziga xos boshqa mexanizmlarni talab qiladi: akustik signalni qabul qilish, fonemalarga ajratish, fonologik identifikatsiya, leksik tanib olish, sintaktik tahlil, semantik integratsiya, pragmatik interpretatsiya. Ushbu bosqichlarning har biri inson miyasi tomonidan millisekundlar ichida amalga oshiriladi va bularning barchasi psixolingvistikaning izoh talab qiladigan jarayonlaridir[4]. Psixolingvistikaning zamonaviy tarmoqlari orasida neyropsixolingvistika alohida e'tiborga molik. Ushbu soha tilning neyrobiologik asoslarini, miyaning qaysi sohalari nutq jarayonida ishtirok etishini, til buzilishlari qanday nevrologik sabablar bilan bog'liq ekanini o'rganadi. Afaziya, apraksiya, disleksiya, dizatriya kabi nutq buzilishlarining psixolingvistik tahlili diagnostika va reabilitatsiya jarayonlarida muhim ahamiyatga ega. XXI asrda neyropsixolingvistikaning rivojiga yordam berayotgan asosiy omillardan biri neyrotexnologiyalarning jadal taraqqiyotidir: EEG (elektroensefalografiya), fMRI (funktsional magnit-rezonans tomografiya), MEG (magnetoensefalografiya) kabi qurilmalar nutq jarayonlarini real vaqt rejimida kuzatish va tahlil qilish imkonini bermoqda. Nutq faoliyatini tushuntirishda kognitiv psixolingvistika ham muhim rol o'ynaydi. Kognitiv yondashuvga ko'ra, til va tafakkur bir butun tizimning ikki tomoni bo'lib, til inson ongining tasniflash, kategoriyalash, xotira, idrok va mulohaza yuritish jarayonlari bilan uzviy bog'liq. Kognitiv fanlarning rivojlanishi psixolingvistika metodologiyasida sezilarli o'zgarishlar yasadi: til quruq struktur emas, balki insonning dunyoni anglash vositasi, mental model sifatida qaraladigan bo'ldi. Psixolingvistikaning yana bir muhim yo'nalishi — ontogenez, ya'ni bolaning nutqiy rivojlanish jarayonlarini o'rganishdir. Bolada nutqning shakllanishi biologik yetilish, ijtimoiy muhit, psixik rivojlanish, kognitiv jarayonlar, taqlid, muloqot tajribasi bilan chambarchas bog'liq. Nutqni o'zlashtirish bosqichlari fonematik rivojlanish, morfologik tizimning shakllanishi, sintaktik strukturalarning o'zlashtirilishi, semantik maydonning kengayishi kabi ketma-ket jarayonlarni qamrab oladi. Ushbu jarayonni kuzatish nafaqat tilshunoslar uchun, balki pedagoglar, logopedlar, psixologlar uchun ham muhimdir.

Zamonaviy psixolingvistikaning eng faol rivojlanayotgan yo'nalishlaridan biri bilingvizm psixologiyasidir. Ikki va ko'p tillilikning kognitiv asoslari, kodlar almashinuvi va aralashuvi, bilingvlarning mental leksikoni, dominant tilning shakllanishi, tilni almashtirishning psixologik mexanizmlari – bularning barchasi bugungi tadqiqotlarning asosiy obyekti hisoblanadi. Bilingv shaxs tilni vaziyatga, suhbatdoshga, mavzuga qarab tanlaydi va bu jarayon ongning murakkab rejalashtiruvchi funksiyalari bilan bog'liq. Polilingval shaxslarda esa til tizimlari yanada murakkab integratsiyani talab qiladi. Psixolingvistikaning amaliy ahamiyati ham nihoyatda keng. Ta'lim tizimida, xususan, til o'qitish jarayonida psixolingvistik tamoyillardan foydalanish o'quvchilarda nutqiy kompetensiyani rivojlantirishda

muhim rol o'ynaydi. Nutq terapiyasi, logopediya, psixologik maslahat amaliyoti, sud-tilshunoslik, ommaviy kommunikatsiya, reklama psixologiyasi, tilni avtomatik qayta ishlash tizimlari (NLP), sun'iy intellekt texnologiyalari psixolingvistika nazariyalaridan foydalanadi. Bugungi AI modellarida nutqni generatsiya qilish, tushunish, semantik tahlil qilish jarayonlari psixolingvistik modellarning o'zgacha shaklidir. Tilni qayta ishlashning kompyuter modellarini yaratish ham psixolingvistikaning dolzarb vazifalaridan biri hisoblanadi. O'zbek tilshunosligida psixolingvistika so'nggi yillarda faol rivojlanib bormoqda. O'zbek tilining kognitiv strukturasini, milliy tafakkur xususiyatlarini, bolalarda nutqning shakllanishi, ikki tillilikning psixologik omillari, o'zbek tilida semantik maydonlarning mental tasnifi, metaforalar tahlili, nutqning pragmatik mexanizmlari kabi masalalar bo'yicha tadqiqotlar olib borilmoqda. Ammo o'zbek psixolingvistikasining keyingi taraqqiyoti uchun neyropsixologik usullar, eksperimental metodlar, kompyuter modellarini keng tatbiq qilish talab etiladi. Tilning real nutq jarayonida qanday ishlashini kuzatish orqali o'zbek mentaliteti va til tafakkurining maxsus xususiyatlarini aniqlash mumkin. Psixolingvistika fani kelajak rivoji bilan ham qiziqish uyg'otadi. Sun'iy intellektning keng qo'llanishi, inson-kompyuter muloqoti tizimlarining takomillashuvi, neyrotexnologiyalarning rivoji til va ong haqidagi mavjud tasavvurlarni yanada kengaytirib bormoqda.

Tilni idrok qilish va ishlab chiqarish jarayonlari tobora aniqroq modellashtirilmoqda. Shu bilan birga, psixolingvistikaning etik masalalari ham dolzarb bo'lib bormoqda: inson tafakkurini modellashtirish chegaralari, til orqali manipulyatsiya qilish, reklamaning psixologik ta'siri, sun'iy til tizimlarining ijtimoiy oqibatlar haqida bahslar ortib bormoqda. Xulosa qilib aytganda, psixolingvistika tilshunoslikning zamonaviy bosqichida fundamental ahamiyatga ega bo'lgan integrativ fan bo'lib, nutq jarayonlarining psixologik, kognitiv, neyrobiologik va ijtimoiy omillarini chuqur tahlil qiladi. Nutqni yaratish va idrok etish jarayonlarining ilmiy talqini, tilning ongda namoyon bo'lish mexanizmlarini o'rganish, insonning kommunikativ faoliyatini izohlashdagi yondashuvlar, ikki tillilik va bolalarda nutqning rivoji, nutq buzilishlarining psixologik asoslari, tilning neyrobiologik negizlari psixolingvistikaning asosiy tadqiqot yo'nalishlaridandir. Bugungi kunda ushbu fan sun'iy intellekt, neyrofanlar, pedagogika, kompyuter lingvistikasi, kommunikativ psixologiya bilan birgalikda rivojlanib, inson nutqining chuqur, jarayonli va tizimli tabiatini ochib berishda davom etmoqda. Psixolingvistika bugungi kunda tilshunoslikning eng dinamik va integrativ yo'nalishlaridan biri sifatida til va tafakkur o'rtasidagi murakkab munosabatlarni chuqur ilmiy asosda izohlaydi. Ushbu fan nutqning yaratilishi, qabul qilinishi va ongda qayta ishlanishi jarayonlarini psixologik, neyrobiologik, kognitiv va ijtimoiy omillar kesishmasida tahlil qiladi. Psixolingvistik tadqiqotlar nutq faoliyatining ko'p bosqichli tabiatini yoritib, inson ongingning tilni

qanday tashkil etishi, mental leksikonning ishlashi, semantik tizimlarning shakllanishi, idrok strategiyalarining o'ziga xosligi haqida aniq ilmiy tasavvurlarni yaratadi[2].

Zamonaviy psixolingvistika nafaqat nazariy, balki amaliy jihatdan ham muhim bo'lib, ta'lim jarayonlarida til o'rgatish strategiyalarini takomillashtirish, logopediya va nutq terapiyasini rivojlantirish, neyropsixologik diagnostika, ikki tillilikning psixologik asoslarini aniqlash, sun'iy intellektning til modellarini yaratish, kommunikativ jarayonlarni optimallashtirish kabi ko'plab sohalarida qo'llaniladi. Neyrotexnologiyalar va eksperimental metodlarning jadal rivojlanishi psixolingvistik tadqiqotlar qamrovini kengaytirmoqda; bu esa tilning real vaqt rejimida ishlash mexanizmlarini aniqlash imkonini bermoqda. O'zbek tilshunosligi uchun psixolingvistika — yangi va istiqbolli yo'nalish bo'lib, milliy tilning kognitiv strukturasini, o'zbek mentalitetining lingvistik ko'rinishlarini, bilingvizmning o'ziga xos xususiyatlarini ilmiy asosda o'rganish imkonini beradi. Shu sababli, psixolingvistika fani yurtimizda faqat nazariy yo'nalishda emas, balki eksperimental va amaliy tadqiqotlar orqali ham kengayishi zarur.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. SULTONOVA UMIDA AHMEDJANOVNA „ PSIXOLINGVISTIKADA ADABIY ME'YOR VA UNING MAZMUN MOHIYATI'' DISSERTATSIYA
2. JOUDAI H (IYUN 2011). „ PSIXOLINGVISTIKAGA KIRISH''.
3. T. YO'LDOSHEV „ TILSHUNOSLIK VA PSIXOLINGVISTIKA''
4. AYUPOVA.Z „ PSIXOLINGVISTIKA ASOSLARI '' . FAN, 2019
5. OSGOOD,CHARLES,THOMAS „PSYCHOLINGUISTICS''